Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Panel Perfformiad Craffu - Addysg

O bell drwy Microsoft Teams

Dydd Iau, 22 Hydref 2020 am 4.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd L R Jones (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	A M Day	S J Gallagher
D W Helliwell	B Hopkins	L James
S M Jones	M A Langstone	
L J Tyler-Lloyd		

Aelodau Cyfetholedig(wyr)	**Aelodau Cyfetholedig(wyr)**	**Aelodau Cyfetholedig(wyr)**
A Roberts		

Mynychwyr eraill

J A Raynor — Aelod y Cabinet dros Wella Addysg, Dysgu a Sgiliau

Swyddog(ion)

Helen Morgan-Rees — Pennaeth Cyflawniad a Phartneriaeth Addysg

Michelle Roberts — Scrutiny Officer

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cynghorydd(wy): M Durke

---

1 **Ethol Cynullydd Panel**

Ail-gadarnhawyd y Cynghorydd Lyndon Jones fel Cynullydd y Panel.

2 **Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol**

Dim

3 **Gwahardd Pleidleisiau Chwip a Datgan Chwipiau'r Pleidiau**

Dim

4 **Llythyrau a'r Cofnodion**

Cafodd llythyrau eu derbyn a'u hystyried gan y panel. Cytunwyd ar y cofnodion.

5 **Cwestiynau gan y Cyhoedd**

Ni ofynnwyd unrhyw gwestiynau gan y cyhoedd.

6 **Addysg Adferiad a dychwelyd i'r ysgol**

Cyfarfu'r Panel ag Aelod y Cabinet dros Wella Addysg, Dysgu a Sgiliau, y Cynghorydd Jen Raynor a'r Cyfarwyddwr Addysg Dros Dro, Helen Morgan Rees, i drafod sut mae addysg yn adfer yn dilyn effeithiau COVID-19. Clywodd a thrafododd y Panel y canlynol:

- Y flaenoriaeth ar ddechrau mis Medi oedd cael cynifer o ddisgyblion yn ôl i'r ysgol â phosib. Rhoddwyd cyfnod gras tan 14 Medi gan Lywodraeth Cymru, pan ddisgwylid y byddai pob ysgol yn gwbl weithredol. Cyflawnwyd hyn yn Abertawe yn llwyddiannus, drwy waith caled y penaethiaid a staff yr ysgol a chydweithio agos rhwng pawb a oedd yn rhan o'r Grŵp Tasg a Gorffen a sefydlwyd i fynd i'r afael â'r cyfnod anodd hwn. Mae'r Grŵp Tasg a Gorffen bellach wedi atal gweithgarwch ond bydd yn ailymgynnull ym mis Rhagfyr i weld a oes angen i ni adolygu unrhyw beth wrth i amser fynd yn ei flaen.
- Roedd datblygu canllawiau gweithredol lleol i ysgolion ar ben y canllawiau gweithredol a gynigiwyd gan Lywodraeth Cymru yn allweddol i lwyddiant ein hadferiad a'n dychweliad i addysg yn Abertawe. Gan gynnwys datblygu cynllun parhad dysgu, mae hynny wedi ein gwasanaethu'n dda, yn enwedig mewn perthynas â'r dysgu cyfunol sy'n ofynnol ac sydd wedi bod yn ofynnol. Mae polisi clir wedi'i ddatblygu fel bod ysgolion yn gallu ymateb ar fyr rybudd os gofynnir i blant hunanynysu.
- Rydym yn darparu prydau ysgol am ddim yn ystod y cyfnodau gwyliau rhwng nawr a Phasg 2021, rydym yn dal i ddarparu taliadau a byddwn yn parhau i wneud hynny, naill ai taliadau uniongyrchol i gyfrifon banc neu barseli bwyd yn ystod y gwyliau hyn.
- Dechreuodd addysg orfodol ar 14 Medi ac ers hynny rydym wedi gweld presenoldeb da a chadarn yn ein hysgolion ledled Abertawe. Ar ddechrau mis Medi, cawsom gynifer â 60 o geisiadau gan rieni yn gofyn i addysgu eu plant gartref trwy ddewis. Fodd bynnag, ers mis Medi, rydym wedi gweld cyfradd presenoldeb uchel ar draws ysgolion ac mae hyn wedi aros yn sefydlog ar gyfer y cyfnod hwn.
- Bu'n rhaid i'n Prifathro ac arweinwyr ysgolion wneud penderfyniadau anodd iawn er mwyn cadw ein hysgolion mor ddiogel â phosib. Roedd y cyngor o'r safbwynt pe byddent yn gwneud unrhyw benderfyniadau yn seiliedig ar asesiad risg cadarn iawn, y byddai'r cyngor yn cefnogi'r penderfyniadau hynny ac eglurwyd hynny iddynt ar ddechrau'r tymor. Rydym wedi canolbwyntio ar les staff ysgolion ac yn enwedig arweinwyr ysgolion. Rydym wedi gorfod gwneud penderfyniadau anodd iawn hyd at ddechrau'r tymor er mwyn sicrhau bod eu sefydliadau'n gweithio'n dda ac rydym wedi ceisio annog llywodraethwyr i ofyn y cwestiynau hynny i'w penaethiaid yn benodol er mwyn sicrhau y gofalir am eu lles.
- Fodd bynnag, mae angen i ni herio'r holl weithrediadau o hyd er mwyn sicrhau eu bod yn gweithredu'n barhaus ar lefel ddiogel a bod yr asesiadau risg hynny'n cael eu gweithredu. Yr wythnos hon, aeth yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch i naw o'n hysgolion i ymweld â safleoedd er mwyn sicrhau bod ein

hysgolion yn dal i fod yn ddiogel o ran COVID-19. Cawsom hefyd ymweliad rhithwir gan ein rheolydd addysg, Estyn.

- Yn ystod y prif gyfyngiadau symud, bydd Cynghorwyr wedi clywed am set gyson o egwyddorion ar gyfer ein hysgolion er mwyn sicrhau rhywfaint o gonsensws. Roeddem yn symud ymlaen gyda'n gilydd, ac yn cryfhau wrth wneud hynny drwy wneud penderfyniad gyda'n hathrawon a'n pennaeth.
- Rydym wedi cynyddu'r defnydd o'n llwyfannau digidol gan gynnwys Ysgol Rithwir Abertawe a phlatfform HWB, y siaradais â chi amdano ym mis Gorffennaf, ac rydym wedi gweld rhagor o bobl yn manteisio arnynt, sy'n gadarnhaol.
- Derbyniodd ysgolion grant penodol i helpu plant i ddal i fyny, o'r enw 'rhaglen ddysgu gyflym'. Roedd hyn i'w galluogi i ychwanegu at allu eu gweithlu a'u hamser dysgu ar gyfer grwpiau penodol o ddysgwyr sydd ei angen fwyaf.
- Roeddem wedi ceisio mabwysiadu ymateb cymesur yn Abertawe pan welsom achosion yn dod i mewn i ysgolion o'r gymuned. Daw'r arweiniad a'r cyngor gan swyddogion iechyd yr amgylchedd. Felly, pan wneir penderfyniad i leihau'r gweithrediad mewn unrhyw ysgol, caiff ei wneud mewn partneriaeth â'r gwasanaeth Profi, Olrhain a Diogelu lleol.
- Roeddem yn teimlo ei bod yn hanfodol yn ystod y cyfnodau ansicr hyn fod yn rhaid i ni gyfathrebu'n glir iawn â rhieni ac unrhyw gymuned ysgol.
- Yn ystod mis Medi a mis Hydref, cafodd y cwricwlwm cenedlaethol ei israddio er mwyn galluogi athrawon i ganolbwyntio ar les plant wrth iddynt ddychwelyd i addysg.
- Defnyddiwyd catalydd y cyfyngiadau symud cyntaf i ddysgu a gwneud pethau'n wahanol. Felly, mae'r ffordd yr ydym yn gweithredu'n awr fel adran sy'n rhyngweithio â'n partneriaid ysgol yn wahanol iawn ac nid ydym yn bwriadu newid hyn yn ôl.
- Gwnaethom roi cyngor i'n hysgolion yn ystod misoedd yr haf ar wydnwch a'r newid yn ôl. Hefyd ar brofedigaeth, a ddarparwyd ar y cyd â'n gwasanaeth seicoleg addysg yma yn Abertawe.
- Roedd gennym bryderon am yr hyn a fydd yn digwydd yn ystod yr arholiadau. Cafwyd adolygiad annibynnol o arholiadau mewn perthynas â 2020, a fydd yn adrodd yn fuan. Yn ogystal â hyn, roeddem yn disgwyl clywed gan Lywodraeth Cymru ar 9 Tachwedd am yr hyn a fydd yn digwydd yn 2021.

Cwestiwn: *A oes unrhyw blant sy'n ei chael hi'n anodd cysylltu ag offer cyfrifiadurol neu gael mynediad atynt?* Yn ystod misoedd yr haf, dosbarthom lawer o offer, a mabwysiadwyd dull hyblyg iawn o sicrhau bod unrhyw ddisgybl sydd wedi'i eithrio'n ddigidol yn dal i dderbyn yr offer hwnnw a'r cysylltedd. Byddwn yn parhau i fonitro hynny'n ofalus. Rydym yn annog ein hysgolion i gyfathrebu â ni er mwyn inni allu eu helpu os oes ei angen arnynt, ond ar y cyfan, rydym yn hyderus bod ganddynt yr hyn sydd ei angen arnynt.

Cwestiwn: *O ran presenoldeb, beth yr ydym yn ei wneud am y disgyblion nad ydynt wedi gofyn am ganiatâd i fod gartref? A ydym yn cadw'r niferoedd sy'n ymwneud â hynny? Sut mae mynd ar drywydd diogelu?* Mae swyddogion lles yn mynd ar drywydd rhai o'r galwadau hynny o ysgolion i'r cartref os oes angen. Mae gennym hefyd swyddog diogelu ym maes addysg, os oes unrhyw bryderon penodol. Rydym yn gweithio gydag eraill gan gynnwys y gwasanaethau cymdeithasol, i sicrhau ein bod yn

gweld pob plentyn ac os nad yw plant yn dod i'r ysgol heb reswm da dros hynny, byddwn yn mynd ar drywydd hyn drwy ein swyddogion lles addysg.

Rydym wedi cadw rhestr benodol o ran plant sy'n agored i niwed, felly mae ysgolion yn nodi'r rheini yr oeddent yn credu eu bod yn agored i niwed - ar draws ysgolion Abertawe roedd gennym oddeutu 3000. Roedd dysgwyr yn agored i niwed am sawl rheswm. Gwnaethom leihau'r rhestr honno i sicrhau ein bod yn edrych ar y plant lle'r oedd perygl o niwed yn ystod cyfnod y cyfyngiadau symud ac archwiliwyd y rhestr benodol honno'n ofalus iawn.

Cwestiwn: *Sut rydym yn cadw golwg ar beth yn union sydd wedi cael ei dalu a beth sydd heb ei dalu?* Rydym bob amser wedi bod yn gyson o ran y meini prawf rydym wedi'u cynnig i ysgolion ac wedi ailadrodd y neges hon yn aml, ei bod yn rhaid iddi fod yn ychwanegol, yn gost na ellir ei hosgoi. Gallai fod gwrthodiad o ran yr hyn yr ydym yn ei hawlio, yr amodau yr ydym wedi'u darparu i ysgolion, rydym yn weddol hyderus y bydd yr arian hwnnw'n dilyn gan Lywodraeth Cymru. Nid oes unrhyw sicrwydd,ac yn nhermau cynllun wrth gefn os oes unrhyw ysgol mewn sefyllfa anodd gan ei bod wedi gorwario ac nid yw'n derbyn unrhyw gredyd, yna byddai angen i ni edrych yn ofalus ar gynllun adfer.

Cwestiwn: *Ydych chi'n pryderu am yr oedi cyn i ganlyniadau profion gyrraedd ar gyfer aelodau staff ysgolion? Pa gamau sy'n cael eu cymryd i wthio am ymatebion cyflymach ac a oes unrhyw beth ychwanegol y gallem fod yn ei wneud fel Panel Craffu i gefnogi hyn*? Mae hyn yn bwysig gan ei fod yn fater i'r cyngor cyfan. Mae'r arweinydd a nifer o aelodau'r cabinet yn gweithio ar hyn. Yn ôl yr hyn a ddeallaf, roeddem yn mynd i gysylltu â rhagor o'r prifysgolion a gweld a allwn gyflwyno rhagor o brofiad o'r labordy. Un broblem yw nad yw gweithlu'r ysgol bob amser yn nodi eu bod yn weithwyr hanfodol, felly mae hwnnw'n ddarn o waith y mae angen inni ei wneud i sicrhau ein bod yn rhoi tic yn y blwch cywir.

Cwestiwn: *Ydych chi'n meddwl y bydd model yr hwb gymunedol yn cael ei ddefnyddio eto?* Nid oes bwriad i ailedrych ar y lleoliadau gofal plant brys hynny. Blaenoriaeth Llywodraeth Cymru a ni fel cyfarwyddwyr addysg yw parhau gyda'r dysgu gymaint â phosib. Bydd tarfu o'n blaenau ond gallwn leihau'r rhain gan ein bod wedi gwneud ein hysgolion mor ddiogel â phosib o ran COVID-19.

Amlinellodd y Cyfarwyddwr Dros Dro y blaenoriaethau presennol ym maes addysg gan gynnwys:
- Darpariaeth EOTAS lwyddiannus a strategaeth ymddygiad cadarnhaol
- Gwella'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol
- Cadw dysgwyr yn ddiogel
- Meithrin gallu digidol ym maes addysg
- Rhoi'r cwricwlwm newydd ar waith
- Cynnig dysgu proffesiynol

Dywedodd Aelod y Cabinet, y Cynghorydd Jen Raynor, fod yr Adran Addysg yn gweithio'n wych fel tîm, roedd cyfarfodydd, gan gynnwys y Grŵp Tasg a Gorffen a oedd yn cynnwys nifer o bartneriaid a Phenaethiaid, wedi bod yn agored ac yn onest,

sy'n ddefnyddiol ar gyfer datrys unrhyw broblemau. Mae llawer o hyder yn ein penaethiaid y gwrandawyd ar eu barn a'u parchwyd yn ystod y cyfnod hwn. Dywedodd ei bod yn falch iawn o'r ffordd y mae'r adran yn cael ei chynnal a'i bod yn fwy na bodlon gyda'n sefyllfa bresennol.

Cytunodd y Panel i anfon llythyr at y Cyfarwyddwr Addysg y gall ei drosglwyddo i holl staff yr ysgol sy'n diolch iddynt am eu gwaith rhagorol dros y cyfnod anodd hwn.

7 Cynllunio Rhaglen Waith Craffu ar Addysg 2020/2021

Trafododd y Panel ar eu rhaglen waith a chytuno arni gynnwys ychwanegu Addysg Ddewisol yn y Cartref i'r cyfarfod ar 19 Tachwedd ac ychwanegu cyfarfod ym mis Mai lle byddant yn edrych ar Addysg Heblaw yn yr Ysgol (EOTAS) a Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif. Byddent hefyd yn hoffi cael y wybodaeth ddiweddaraf yn rheolaidd am sut mae COVID-19 yn effeithio ar addysg ac ysgolion, a chynhelir y nesaf o'r rhain yn ystod cyfarfod mis Rhagfyr.

Daeth y cyfarfod i ben am 5.15 pm

To:
Councillor Jennifer Raynor
Cabinet Member for Education Improvement, Learning and Skills

BY EMAIL

Please ask for: Gofynnwch am: Michelle Roberts
Scrutiny Office Line: Llinell Uniongyrochol: 01792 637256
e-Mail e-Bost: scrutiny@swansea.gov.uk
Date Dyddiad: 3 November 2020

Summary: This is a letter from the Education Scrutiny Performance Panel to the Cabinet Member for Education Improvement, Learning and Skills following the meeting of the Panel on 22 October 2020. It covers Education and Schools Recovery from Covid-19 Pandemic.

Dear Cllr Raynor,

Education Scrutiny Performance Panel – 22 October 2020

We would like to thank you and the Interim Director of Education Helen Morgan Rees for attending our meeting on the 22 October where we discussed the education and schools recovery from the effects of Covid-19. We are writing to you to reflect on what we learnt from the discussion and to share the views of the Panel.

Education Recovery and Return to Schools

Helen told us that in early September the priority was to get as many pupils back to school as possible. We were told that the Welsh Government had given schools a period of grace until the 14 September when it was expected that all schools would be operational. We were pleased to hear that this was achieved successfully in Swansea and we recognise this was down to the hard work of our Headteacher's and school staff. We were encouraged to hear about the development of close working between all those involved through the Task and Finish Group. You told us that this Group has now suspended activity but it will reconvene in December to see if we need to review anything as time has gone on. We will ask you for an update on this at our meeting in December.

We heard that developing local operational guidance to schools on top of the guidance offered by Welsh Government was key to the success of our recovery and our return to

education in Swansea. This included, importantly, the development of a continuity of learning plan. Hearing this has served us well, especially in relation to the blended learning that has been required through this period. We were pleased to hear about the clear policy that has been developed, so schools are far more able really to respond at short notice if children are asked to self-isolate.

We are pleased that Swansea is making provision for free school meals during the holiday periods between now and Easter 2021 and that we are still providing payments and will continue to do so, either directly to bank accounts or food parcels, during these holidays.

Helen told us that since the 14 September we have seen a good, solid attendance in our schools across Swansea. Although, in the early part of September, we did have as many as 60 requests from parents asking to electively home educate their children. However, since September, we have seen a good rate of attendance across schools and this has remained stable. We asked what action is being taken when parents have kept their children at home without permission and what is being done to following up on this, particularly relating to safeguarding. Helen said that we have a safeguarding officer in education, who can highlight any particular concerns. She also said we work closely with others including social services, to make sure that no child is left unseen and if children are attending school without good reason, we can follow it up through our education Welfare Officers.

We recognise that difficult decisions have had to be made by our school leaders to keep schools as Covid secure as possible. We are pleased the Council took a stance with schools that when they are making any decisions based on a solid risk assessment, the Council would support them in those decisions. This was made very clear to them right at the start of term. We were reassured to hear that the Council has focused on the wellbeing of school staff and in particular school leaders. We heard school governors have been encouraged to ask questions of their Headteacher's in particular, to ensure that their wellbeing is being considered. However, it is important that decisions are still challenged to ensure that we are operating at a safe level and risk assessments are being implemented. We also understand that the Health and Safety Executive has recently made nine site visits to our schools to ensure that they are Covid safe.

We heard there has been an increase in the use of our digital platforms including Swansea Virtual School and the HWB platform, which is positive. We asked whether there are any children that are struggling to be connected to or who do not have access to appropriate computer equipment. We were told that in the summer months we issued a lot of kit, and adopted a very flexible approach to ensure that any digitally excluded pupil could still receive that kit and the connectivity. In the main, we are confident pupils have what they need. We are reassured to hear that you will continue to monitor this carefully and that schools are encouraged to communicate with you if they need help.

We understand that schools received a specific grant to help children catch up, called the 'accelerated learning programme'. We felt this was very positive, enabling them to add to their workforce capacity and to learning time, especially for those specific groups of learners that need it the most.

Helen explained that the Council has tried to adopt a proportionate response when we saw Covid cases coming into schools from the community and that the guidance and advice on this comes from Environmental Health Officers. Therefore, when a decision is made to reduce the operation in any school, it is made in partnership with the local Test, Trace and Protect Service.

We did express our concern about what will happen during examination time. Helen told us that there has been an independent review of examinations in 2020, which will be reporting shortly. In addition, we were expecting to hear from the Welsh Government on 9 November about what will happen in 2021.

We asked how are we keeping track of precisely what has been and what has not been paid out. Helen told us that the Council has always been consistent in terms of the criteria that has been offered to schools and have repeated the message that spend has to be an 'additional and unavoidable cost'. There is no guarantee that Welsh Government will meet these claims but we are confident that the guidance provided to schools will see the money follow. We also understand there are no guarantees in terms of contingency and if any school finds itself in a difficult position because they have overspent and not received any credit for it, then we would look carefully at a recovery plan.

We asked about the delay in receiving Covid test results by school staff. You told us that teaching staff must declare themselves as critical workers.

You told us that the Education Department is working fantastically well as a team and you are very pleased with the way the Department is running and that you are more than happy with where we are currently. We are reassured to hear your comments and are supportive of this. We are impressed with how both schools and the Education Department as a whole has responded to this national health crisis. We plan to write to the Chief Executive and the Director of Education asking them to share our thoughts and a thank you to our council staff, schools and governing bodies more widely.

Your Response

We hope you find this letter useful and informative. We would welcome your comments on any of the issues raised but on this occasion do not require a formal written response.

Yours sincerely

COUNCILLOR LYNDON JONES
Convener, Education Scrutiny Performance Panel
Cllr.lyndon.jones@swansea.gov.uk